

Michel Fattal

LOGOS

MIĘDZY ORIENTEM A ZACHODEM

Przełożył
Piotr Domański

Opracowanie naukowe przekładu
Katarzyna Pachniak i Mikołaj Olszewski

Wydawnictwo IFiS PAN
Warszawa 2001

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Wstępna przemowa <i>Pierre Aubenque</i>	7

CZĘŚĆ PIERWSZA: ANALIZA

Rozdział I.	Logos krytyczny	15
	1. Parmenides	15
	2. Platon	18
	3. Arystoteles	19
Rozdział II	Logos diairetyczny	22
	1. Platon	22
	2. Arystoteles	26
Rozdział III.	Idea rozdziału	30
	1. Parmenides i Anaksagoras	30
	2. Platon i Arystoteles	32
Zakończenie:	Echa mowy i rozumu Greków w dzisiejszym świecie	34

CZĘŚĆ DRUGA: SYNTEZA

Rozdział IV.	Wspólny logos harmonii i jedności	39
	Heraklit z Efezu	39
Rozdział V.	Wspólny logos harmonii i przyjaźni, powszechnego współodczuwania i kosmopolis	42
	Stoicy	42
Rozdział VI.	Logos paradoksu i miłości	47
	I. Ewangelia według św. Marka i św. Jana	47
	1. <i>Przeciwstawne: Byt i słowo Boga i Chrystusa</i>	47
	2. <i>Dwuznaczność natury, czynów i słów Chrystusa</i>	49
	3. <i>Słowo – ziarno, jednocześnie zakryte i jawne</i>	52
	4. <i>Zrozumienie słowa przez słuchanie i wiarę, serce i miłość</i>	53
	II. Apokalipsa św. Jana	55
	1. <i>Słuchanie i widzenie słowa Boga</i>	55
	2. <i>Logos miłości: synteza przeciwieństw</i>	57

- Rozdział VII. Słowo jedności – Koran 59
1. Słowo nie odnoszące się do rozumu 59
  2. Lecz słowo przeniknięte duchem immanentnym i transcendentnym 60
  3. Siła *kawl* i *kalima*: rozważania nad ich cechami 62
  4. Słowo pobudzające wiarę 66
  5. Słowo wspólnoty i słowo niepowtarzalności 69
- Zakończenie: Oddźwięk słowa i inteligencji „orientalnej” w dzisiejszym świecie 72

CZĘŚĆ TRZECIA: JEDNOŚĆ CZY RÓŻNICA

- Rozdział VIII. Plotyn i jedność 79
- I. Filozofia Jednego 79
  - II. Niedoskonałość logosu jako słowa Jednego 80
  - III. Doskonałość logosu jako rozumu wszechświata, bytów i zwierząt 81
    1. *Rozum powszechny* 81
    2. *Rozумы siejące* 83
  - IV. Synteza w logosie, w zmysłowym i intelligibilnym 84
- Rozdział IX. Plotyn i różnica 86
- I. Dewaluacja *mixis* na poziomie intelligibilnym: rozum – forma bez materii 86
  - II. Obecność rozdziału, krytyki i racjonalności na poziomach: duszy, rozumu, myśli dyskursywnej i rozumowania 87
- Konkluzja ogólna 91
- I. Naradzanie się w Koranie 91
  - II. Rozważanie u Arystotelesa i w islamie: Próba studium porównawczego 95
  - III. Nowy język rozumu 101
- Indeks osób 105
- Posłowie *Krzysztof Narecki* 107
- Bibliografia publikacji Michela Fattala 113